

РЕШЕНИЕ

№ 88

гр. Пловдив, 06.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Меденка М. Недкова

при участието на секретаря Красимира Хр. Н. Кутрянска
като разгледа докладваното от Меденка М. Недкова Въззивно търговско дело
№ 20235001000684 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и сл. ГПК.

С решение №70/11.VI.2023год. постановено по т.д. №76/2022год. Пазарджишкият окръжен съд е осъдил З.А.Д."Д.Б.***" АД гр.С., ЕИК*** да заплати на И. В. К., ЕГН *****, с адрес гр.П., ул."А.Б."№*, сумата 54 433.27лв., представляваща застрахователно обезщетение в размер на 50 000лв. за претърпените от него неимуществени вреди, в резултат на причинените му телесни увреждания- средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на тялото на 12-ти гръден прешлен с наличие на костни фрагменти във вертебралния канал и охлузване на дясното коляно, което е довело до трайно затрудняване движението на снагата, и 4 433.27лв. застрахователно обезщетение за претърпените имуществени вреди, при ПТП, настъпило на 21.VIII.2021год. около 13:15часа в гр.П., което е причинено от Е.Г. при управление на лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, ведно със законната лихва върху сумата 54 433.27лв., считано от 27.XII.2021год. до окончателното и изплащане, като е отхвърлил иска по чл.432ал.1 КЗ за разликата над 54 433.27лв. до 96 783.27лв., като неоснователен. Осъдил е ЗАД „Д.Б.***“ АД

гр.С., ЕИК*** да заплати на И. В. К., ЕГН ***** направените по делото разноси в размер на 7 475.37лв., съразмерно на уважената част от иска. Осъдил е И. В. К., ЕГН ***** да заплати на ЗАД „ДБ.“ АД гр.С., ЕИК*** направените по делото съдебно-деловодни разноси в размер на 463.83лв., съразмерно на отхвърлената част от иска.

ВЪЗЗИВНА ЖАЛБА вх.№**год. е подадена от И. В. К., ЕГН *****, чрез пълномощника му адв. Г. Й. Й. от САК, срещу решение№70/11.VI.2023год. по т.д.№76/2022год. на Пазарджишки окръжен съд в частта, с която е отхвърлен предявения иск за заплащане на обезщетение за причинените му неимуществени вреди при ПТП, настъпило на 21.VIII.2021год., за разликата над уважения размер от 50 000лв. до 90 000лв., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 27.XII.2021год. до окончателното изплащане на обезщетението, с оплаквания за необоснованост на решението, което неправилно е постановено в противоречие на материалния закон- чл.52 ЗЗД и съдебната практика по прилагането му. Въпреки че първоинстанционният съд е достигнал до правилни изводи, съответстващи на събраните по делото доказателства, относно осъществяването на фактическия състав на генералния деликт по смисъла на чл.45 ЗЗД и наличие на валидно застрахователно правоотношение, при което ответникът следва да носи отговорност, съдът неправилно е приложил установения в чл.52 ЗЗД принцип за справедливост и като последица е определил обезщетение, което не отразява действителната тежест на причинения противоправен резултат и не съответства на степента на търпените от ищеца неимуществени вреди. Моли въззивният съд да постанови ново решение, с което да осъди застрахователното дружество да му заплати още 40 000лв. обезщетение за причинените му неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 27.XII.2021год. до окончателното изплащане на обезщетението, в размер на 90 000лв.. Претендира за съдебните разноси пред въззивната съдебна инстанция.

ВЪЗЗИВАЕМИЯТ ЗАД „ДБ.“ АД гр.С., ЕИК***, представлявано от изпълнителните директори Б.Г.И. и Т.Д.Т., е подал отговор на въззивната жалба вх.№**год. чрез пълномощника му юрисконсулт К. И., с възражение за нейната неоснователност.

ВЪЗЗИВНА ЖАЛБА вх.№**год. е подадена от ЗАД

„ДБ.**“ АД гр.С., ЕИК***, представлявано от изпълнителните директори Б.Г.И. и Т.Д.Т., чрез пълномощника юрисконсулт К. И., против решение №70/11.VI.2023год. по т.д. №76/2022год. на Пазарджишки окръжен съд **в частта**, с която е уважен предявения осъдителен иск по чл.432ал.1 КЗ за горницата над 25 000лв. до присъдения размер от 50 000лв., като обезщетение за неимуществените вреди, причинени на И. В. К., и **в частта**, с която са присъдени обезщетения за причинените му имуществени вреди за разликата над 1 391.64лв. до присъдените 2 783.27лв., и за разликата над 825лв. до присъдените 1 650лв., ведно със законните лихви върху сумите, считано от 27.XII.2021год. до окончателното им изплащане. В посочените части жалбоподателят счита, че решението на ОС Пазарджик е неправилно, незаконосъобразно постановено в противоречие с материалния закон и необосновано. Счита, че първоинстанционният съд не е отчетел наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца И. К. при настъпването на процесното ПТП. Неправилно обезщетението за неимуществени вреди е определено в завишен размер, в противоречие с принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Неправилно е определено обезщетението за имуществени вреди в размер на 2 783.27лв., представляващи разходи за лечение, тъй като по делото не са представени доказателства за извършени разходи за лечение в такъв размер. Неправилно е определено и обезщетението за имуществени вреди под формата на разходи за възстановяване на увредения при ПТП мотор Я.. Тъй като е налице тотална щета на мотора, то следвало да се изплати действителната му пазарна цена, но след като се приспадне стойността на запазените части и остатъчната стойност на мотора като скрап. Самият пострадад е попречил на застрахователното дружество да определи обезщетението за причинените му имуществени вреди, като въпреки отправената му покана, не е предоставил мотор Я. за оглед от специалисти на застрахователя. Жалбоподателят моли да се отмени решението на ОС Пазарджик в обжалваните му части, като незаконосъобразно и необосновано и му се присъдят направените разноски пред двете съдебни инстанции. В условия на евентуалност, моли да се намали размера на присъденото обезщетение на неимуществени вреди, както и съответните размери на присъдените разноски.

Въззивните жалби са допустими, тъй като са подадени в законоустановения срок по чл.259ал.1 ГПК, от надлежно легитимирани

страни и срещу подлежащ на обжалване акт на първоинстанционния съд.

Пловдивският апелативен съд като взе предвид направените от страните твърдения и възражения и развитите в жалбите доводи, с оглед разпоредбите на чл.269 ГПК, чл.271 ГПК и след преценка на събраните по делото доказателства, в тяхната съвкупност и поотделно, на основание чл.235 ГПК, провери валидността, допустимостта и правилността на обжалваният съдебен акт, прие за установено следното:

Решението на първоинстанционният съд е валидно, т.е. постановено от надлежния окръжен съд, съобразно правилата на родовата и местна подсъдност, функциониращ в надлежен състав и в рамките на предмета на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и надлежно подписано. То е и допустимо решение, постановено при липса на съществени процесуални нарушения на съдопроизводствените правила.

По правилността на решението на първоинстанционния съд въззивната съдебна инстанция е ограничена от посоченото във въззивните жалби, освен когато става дума за императивна правна норма или когато съдът следи служебно за интересите на някоя от страните по делото или ненавършили пълнолетие деца, съгласно т.1 от ТР№1/2013год. на ОСГТК на ВКС.

Предмет на делото са предявени от ищеца И. В. К., ЕГН ***** от гр.П., ул."А.Б."№*, искове с правно основание чл.432ал.1 КЗ във връзка с чл.45 ЗЗД срещу ответника ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК***, с искане да му заплати обезщетение в размер на 90 000лв. за претърпените неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания и психически стрес, вследствие на получените от него телесни увреждания в резултат на настъпилото на 21.VIII.2021год. ПТП, причинено от водача Е.В.Г., ЕГН ***** при управление на лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, за което е налице валидна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по застрахователна полица №*** при ответното застрахователно дружество, и сумата 6 783.27лв., представляваща обезщетение за причинените му имуществени вреди, представляващи разходи за консумативи за извършена операция, лекарства и възстановителни процедури, както и от увреждане на мотоциклета му „Я. В.***“ с рег. №**, ведно със законната лихва върху сумата 96 783.27лв., считано от датата на уведомяване на застрахователя –

27.IX.2021год. до окончателното и изплащане.

С оглед изложеното във въззивната жалба на ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. и във въззивната жалба на И. В. К., които обжалват решението на първоинстанционния съд частично, следва да се приеме, че първоинстанционното решение е влязло в сила **в частта**, с която искът по чл.432ал.1 КЗ за изплащане на обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди е уважен за сумата 25 000лв., искът за изплащане на причинени му имуществени вреди е уважен за сумата 1 391.64лв., представляващи разходи за лечение и за сумата 825лв., представляващи нанесени вреди на мотор „Я.“ при ПТП, ведно със законните лихви върху сумите, считано от 27.XII.2021год. до окончателното им изплащане, поради което в тази част спорът не е предмет на разглеждане от въззивната инстанция. Също така, на основание чл.298ал.1 ГПК, между страните е формирана сила на присъдено нещо относно механизма на ПТП, виновното противоправно деяние на водача на МПС Е.В.Г., ЕГН *****, причинените телесни увреждания на пострадалия ищец И. В. К. и причинната връзка между последните, деянието на водача и претърпените от ищеца неимуществени и имуществени вреди, наличието на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, управляван от Е.В.Г. при ответното застрахователно дружество по застрахователна полица №***, валидна към момента на настъпване на ПТП на 21.VIII.2021год..

Безспорно е по делото наличието на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, управляван от деликвента Е.В.Г. към датата на настъпване на процесното ПТП- 21.VIII.2021год., при ответното застрахователно дружество ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. по застрахователна полица №***, валидна от 6.VII.2021год. до 6.VII.2022год..

В изпълнение на изискванията на чл.380 КЗ, ищецът И. В. К., ЕГН *****, чрез пълномощника му адв. Г. Й., е предявил застрахователна претенция, с молба вх.№***год., по която в ответното застрахователно дружество е образувана щета№**. Но тъй като в законоустановения тримесечен срок- до 27.XII.2021год., ответното дружество не му е изплатило застрахователно обезщетение за причинените

неимуществени и имуществени вреди от процесното ПТП, за ищеца е налице правен интерес да претендира по съдебен ред /чрез иск по чл.432ал.1 КЗ/ изплащане на обезщетение за причинените му неимуществени и имуществени вреди, получени при процесното ПТП.

Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и по правило тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл.432ал.1 КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка «Гражданска отговорност» между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител- застрахован, спрямо увреждения за обезщетяване на причинените вреди. Или прякото право срещу застрахователя възниква само, доколкото възниква деликтно право срещу застрахования по застраховка «Гражданска отговорност» и в този смисъл то е функционално обусловено от последното. Застрахователят, като пряко задължено лице отговаря в този обем, в който отговаря и причинителят на щетата.

Искът се основава на следните установени по делото факти:

На 21.VIII.2021год., около 13:15 часа, в гр.П. е настъпило пътнотранспортно произшествие, при което лек автомобил марка „Д.“, модел „Л.“, с рег.рег.***, управляван от Е.В.Г., ЕГН *****, движейки се по ул.“М.В.“, с посока от ж.п. Г., пред №**, извършвайки забранена маневра “обратен завой”, отнел предимството, като навлязъл в лентата за насрещно движение и ударил правомерно движещия се мотоциклет марка “Я.”, модел “В.**”, с рег.№**, управляван от ищеца И. В. К., ЕГН *****. Процесното ПТП е настъпило при благоприятни пътно климатични условия, ясно време и неограничена видимост на прав пътен участък, при намален трафик, тъй като датата 21.VIII.2021год. е почивен ден- събота. Не е установено към момента на ПТП-то да са били налични други ППС, които да са били пречка за видимостта на двамата водачи.

Механизъм на процесното ПТП е установен безспорно установен от събраните по делото доказателства: Констативен протокол за ПТП с пострадали лица от **год., образуваното ДП№719/2021год. по описа на РУ- Пазарджик, пр.пр.№4251/2022год. по описа на РП- Пазарджик, Постановление на РП- Пазарджик от 25.X.2022год. за прекратяване на наказателното производство на основание чл.243ал.1т.1 НПК във връзка с чл.24ал.1т.9 НПК във връзка с чл.199 НПК и чл.343ал.2т.2 НК /по искане на пострадалото лице/, свидетелските показания на деликвента Е.В.Г. и очевидеца на произшествието Ж.Г.М., както и приетото и неоспорено от

страните по делото заключение на САТЕ. Установено е, че лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, управляван от Е.Г. бил паркиран на западния тротоар извън пътното платно, насочен в посока юг. Е.Г. потеглила с автомобила, за да изпълни маневра „обратен завой“ и след около 1,8-2,0секунди навлязла на пътното платно- лентата за движение на мотоциклета, движейки се на изток към неговия край и спряла косо. Водачът И. К., управляващ мотоциклет „Я. В.***“ с рег. №**, движейки се на север, след като забелязал създамата се опасност за движението от около 35м, реагирал и предприел аварийно спиране. Фактически ефективното спиране на мотоциклета по дъга на ляво е започнало на около 22.4м югозападно от мястото на удара. На около 1.4м преди да достигне автомобила, И. К. е загубил равновесие при управлението на мотоциклета, при режим на спиране, мотоциклетът се хлъзнал странично на лявата си страна и се ударил с дясната странична част, в областта на двигателя, в задната броня на автомобила. В момента на контакта с автомобила, мотоциклетистът е отблъснат на запад, а мотоциклетът се завъртял, изминал 2.7м и се установил на лявата си част на пътното платно в близост до осевата линия. Заключение на вещото лице е категорично, че мотоциклетистът И. К. е реагирал своевременно на опасността, но съобразно скоростта му на движение и спирането на лекия автомобил „Д.Л.“ в лентата му на движение, ударът е бил неизбежен. От съвкупната преценка на доказателствата по делото, може да се направи извода, че основната причина за настъпване на процесното ПТП е навлизането на лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.*** без да пропусне движещия се в лентата за насрещно движение мотоциклет, при предприета маневра „обратен завой“, по време и на място където не е било разрешено и без водачът на лекия автомобил Е.Г. да се е уверила в един предходен момент, че не създава опасност за останалите участници в движението. В този смисъл е установено, че участъка където е станало ПТП-то е прав, с дължина 300м, две ленти за движение, разделени от хоризонтална маркировка „М1“ – единична непрекъсната линия, като безспорно не е станало в зоната на кръстовище. От заключението на САТЕ се установява, че скоростта на мотоциклета преди удара е била 45 км/ч, в момента на удара- 21 км/ч, а опасната му зона за спиране е 41 м. Така се установява, че разстоянието от мястото на възприемане на опасността- 35м до мястото на удара, е по-малко от опасната зона за спиране на мотоциклета и затова ударът е бил неизбежен. От събраните гласни доказателства се

установява, че ищецът към момента на ПТП-то е бил с предпазна каска на главата, но без защитно облекло.

Първият спорен въпрос в настоящето производство, очертан с предметните предели на въззивната жалба на ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., е дали е налице съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия И. К., каквото възражение застрахователят е въвел своевременно в производството пред първоинстанционния съд. В задължителната практика на ВКС /т.7 от ППВС№17/1963год./ е застъпено становището, че обезщетението за вреди се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за настъпването им, като от значение е причинната връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно т.7 от ТР№1/23.XII.2015год. по тълк.д.№1/2014год. на ОСТК на ВКС, „съпричиняването на вредата изисква наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, но не и вина“. Приносът на увредения-обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението му трябва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен. Или само по себе си нарушението на установените в ЗДвП и ППЗДвП правила за движение по пътищата, не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото се за същия обезщетение, тъй като е необходимо нарушението да бъде в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т.е. последният да е негово следствие, доколкото приложението на правилото на чл.51ал.2 ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки за настъпване на увреждането, като също така приносът трябва да е конкретен и да се изразява в извършването на определени действия или въздържането от такива действия от страна на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем. Т.е. съпричиняване на вреди от пострадалото лице е налице тогава, когато за настъпването на вредата са допринесли най-малко две лица- деликвентът и увреденият.

Свидетелката Е.Г. признава, че е знаела, че не е разрешено да прави тази маневра- „обратен завой“ на това място на пътя, но го е предприела, след което е спряла в насрещната лента за движение, по която се е движил мотоциклета. Свидетелят Ж.М., който е очевидец на ПТП, също твърди, че жената, която предизвикала ПТП, била паркирала първо на бордюра, който е от лявата страна на насрещното пътно платно за движение срещу платното за движение, по което той управлявал своя автомобил, след мотора на И. К.. Без да очакват, жената предприела маневра през цялото пътно платно, за да направи обратен завой. При изнасянето и, И. К. с мотора се ударил отзад в колата. Твърди, че когато предприела маневра „обратен

завой“, жената, която управлявала лекия автомобил „Д.Л.“ не е дала мигач, като е предприела маневра „обратен завой“ на непрекъснатата осева линия и буквално през бордюра направила обратен завой, като застанала в тяхното платно за движение. И. К., който карал с около 20-30км/ч се опитал да набие спирачки, като се забил отзад в дясната част на автомобила и паднал до дясната задна врата на автомобила.

При така установения механизъм на ПТП, правилно първоинстанционният съд е приел, че единствената причина за настъпване на процесното ПТП на 21.VIII.2021год. и последвалите от него вреди за ищеца, е противоправното и виновно поведение на водача на лекия автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.*** Е.В.Г. , която е предприела маневра „обратен завой“ по начин, място и по време, когато това не е било безопасно, и след приключването на тази маневра е предприела и маневра „спиране“, заставайки в насрещното пътно платно, по което правилно се е движил водачът на мотоциклет „Я. В.“ с рег. №** И. К., и всички тези маневри са извършени в нарушение на правилата за движение по пътищата по чл.38, 39 и 40 от ЗДвП. По делото не са доказани възраженията на застрахователното дружество за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия И. К.. Защитна е тезата на деликвента Е.Г., че тя е спряла лекия автомобил, за да може мотоциклетистът да я заобиколи. Според вещото лице инж. Ф. водачката на лекия автомобил наистина не е могла да завие и затова е спряла. Тя не е можела да извърши еднократна маневра. Трябвало е да спре, за потегли наново и за завърши маневрата, за да се включи в пътната лента. Тя е била принудена да спре от факта, че не е можела да направи максимален завой, с който да застане в дясната част на лентата и да я освободи. Мотоциклетистът е бил в ситуация, в която не е можел да избегне удара в спрелия автомобил, защото му е била затворена лентата му за движение и той в режим на спиране не е могъл да промени посоката на движение. Според вещото лице ако автомобилът бил продължил към отбивката за паркинг и ако бил навлезнал в паркинга, нямало да има удар, но водачката на автомобила е спряла, защото е искала да промени посоката на движение не на време, не на място и не по правилата. Същото сочи и свидетеля-очевидец Ж.М., че водачката на лекия автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.*** е спряла, защото не е могла да завърши маневрата обратен завой и да приключи в изправено положение и тръгне за града, като е стигнала само до спиране на автомобила напречно на пътя, затова И. К. се е

ударил с мотоциклета в задната част на автомобила. Преди да направи маневрата, водачката Е.Г. не е дала мигач и по никакъв начин не е сигнализирала, че ще започне да прави тази маневра, когато е била на разстояние около 10м от движещия се мотоциклетист. Ето защо въззивният съд счита, че решението на ОС-Пазарджик, с което е прието, че вината за настъпване на ПТП на 21.VIII.2021год. е единствено на водача на лек автомобил „Д.Л.“с рег.рег.*** Е.Г. е правилно и законосъобразно.

Безспорно е установено по делото, от заключенията на СМЕ и приложената медицинска документация, че при ПТП, настъпило на 21.VIII.2021год., ищецът И. В. К. е получил компресионно многофрагментно счупване на тялото- дванадесети гръден прешлен с наличие на костни фрагменти във вертебралния канал и охлузване на дясното коляно. Веднага след инцидента същият е постъпил по спешност в неврохирургичното отделение на МБАЛ-Пазарджик, където е бил опериран. Била извършена транспедикуларна стабилизация на гръбначния стълб през 11-ти гръден и първи поясни прешлени с четири винта и спици. Последвала втора операция през месец май 2022год., при която била извършена вертебропластика на счупеното прешленно тяло с костен цимент. Наред с това при пострадалия е провеждано адекватно медикаментозно и физиотерапевтично лечение. Телесните увреждания на И. К. са в пряка причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП и са получени при падането на пострадалия на пътното платно върху седалищната област-за счупването на прешлена и от протрИ.ето на дясното коляно върху асфалта.

При така установените по делото обстоятелства, съдът приема, че е налице отговорността на застрахователното дружество по прекия иск по чл.432ал.1 КЗ във връзка с чл.493 КЗ, т.е. следва да се приеме, че предявеният пряк иск на пострадалото лице по чл.432ал.1 КЗ е основателен.

Вторият спорен по делото въпрос, съгласно предметните предели на въззивните жалби, касае размера на обезщетението за неимуществени вреди, болки, страдания и психически стрес, причинени на ищеца И. К. в резултат на телесните увреждания, които е получил при процесното ПТП.

Съгласно разпоредбата на чл.51ал.1 ЗЗД о безщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от

увреждането. Ищецът претендира обезщетяване на неимуществените вреди-болки, страдания и стрес, причинени от получените при ПТП на 21.VIII.2021год. травматични увреждания. При увреждане на здравето или на телесната цялост, при намаляване на трудоспособността и при причиняване на смърт, лицата претърпяват болки и страдания- физически и душевни. В категорията на неимуществените вреди се причислява всичко, което съставлява лишаване на увредения от радостите, които ни предоставя човешкото съществуване и човешката дейност. Тук могат да се изброят загубата от удоволствията на живота, страдания, болки, неудобства, досада от бездействието и физическото безсилие, чувството за непълноценност, за нереализиране. С други думи пострадалият е принуден да изживее отрицателни емоции, лишен е от възможността да живее пълноценен и щастлив живот, да се радва на живота, така, както може да се радва един здрав човек. Затова в чл.52 ЗЗД законодателят е предвидил задължението да се обезщетят така наречените неимуществени вреди. Това са вреди, които нямат стойностно изражение, които не могат да се осчетоводят и изчислят точно. Законодателят изхожда от разбирането, че макар и несъизмерими, тези вреди следва да бъдат възмездени. Макар и да не могат да се определят точно, желателно е пострадалият да получи известна сума, която да замести и облекчи болките и страданията му. Вложеният от законодателя в нормата на чл.52 ЗЗД критерий за справедливост не е абстрактен, а винаги обусловен от общественото разбиране за справедливост на определен етап от развитието на обществото. Съобразно дадените в т.ІІ на ПВС№4/1968год. разяснения, понятието «справедливост» по смисъла на чл.52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне на размера на обезщетението- такива при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване на състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и други обстоятелства, които съдят е длъжен да обсъди и въз основа на преценката им да определи справедлив размер на обезщетението за причинените неимуществени вреди. От друга страна при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди трябва да се вземат предвид конкретните обстоятелства, свързани с тежестта и характера на

увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, а така също и икономическото състояние на страната към момента на увреждането, израз на което са и установените лимити на отговорност на застрахователя към този момент.

Неимуществена вреда е причинена, когато увреждането е засегнало дълбоко психическата сфера на пострадалия. Деянието на деликвента може да съставлява непосредствено въздействие върху психиката на увредения- например последния да е изпитал силен страх, смущение и пр., от които му е трудно да се освободи. Но най-често неимуществените вреди идват като резултат от соматични увреждания- увреждания на тялото, на материята, които рефлектират върху психическия и преди всичко емоционален свят на увредения. Безспорно е установено по делото, че при ПТП на

21.VIII.2021год. са причинени телесни увреждания на ищеца И. В. К.- компресионно многофрагментно счупване на тялото- дванадесети гръден прешлен с наличие на костни фрагменти във вертебралния канал, представляващо средна телесна повреда по смисъла на чл.129 НК, довело до трайно затрудняване движението на снагата за повече от 30дни, и охлузване на дясното коляно. При пострадалия са извършени две оперативни интервенции- траспедикуларна стабилизация на гръбначния стълб с винтове и спици и вертебропластика с костен цимент. Търпените от ищеца болки в острия период на травмата, след извършените оперативни интервенции, са били силни до нетърпими, което е налагало прием на синтетични опоидни аналгетици и нестероидни противовъзпалителни средства. През целия оздравителен период ищецът е изпитвал болки с различна интензивност при обръщане в леглото, опити за сядане, ставане и движения. Възможностите му за самообгрижване в първите два месеца след травмата са били силно ограничени. За успешното лечение на тази травма е задължително провеждането на рехабилитация и физиотерапия. Такава е провеждана още при първото пролежаване на пострадалия в болничното легло. След изписването му е провеждана в специализирана структура „Отделение по физиотерапия и рехабилитация“ на МБАЛ- Пазарджик, до три месеца след ПТП, както е било препоръчано от лекуващите лекари. Според вещото лице д-р П. М. оздравителния период при такова счупване е около година, като пълно възстановяване при този вид счупване е малко вероятно. Ищецът има и

ще има болки в гръдно- поясната област при статично и динамични натоварвания- навеждане, изправяне, лоши атмосферни условия и др. Налице е към момента и трайно намалена работоспособност- 50%, което е видно от представено решение на ТЕЛК. Вещото лице е категорично, че специално защитно облекло би предпазило пострадалия само от охлузването на коляното, но няма съществена роля при получаване на счупването на гръбначния прешлен.

От разпитаната свидетелка М.П.К.- майка на ищеца, чиито показания за последователни, убедителни и непротиворечиви и кореспондират със заключението на СМЕ, по делото се установява, че след инцидента И. К. имал много силни болки, затова му слагали обезболяващи инжекции. Докато бил в болницата сина и не можел да ходи сам до тоалетна, давали му подлога. След като го изписали от болницата, се грижили за сина и /тя и племенниците на ищеца/, защото цял месец той не можел да става от леглото. След това трудно ставал, като му подавали ръка. Около два месеца трябвало да се грижат за него, защото той не можел сам да се обслужва. Твърди, че синът и работил в автосервиз, като автомоньор и досега не можел да се навежда много ниско и да се обуе. След инцидента бил изнервен, не карал вече мотор и казвал, че още го боли гърба. Много често взимал обезболяващи лекарства. Преди ПТП бил жизнен млад човек, но след инцидента не спортувал, придвижвал се с автомобил, имал болки в гърба, не можел да вдига тежко, вече не излизал с приятели, защото се уморявал и трябвало да почива.

Според заключението СМЕ и свидетелските показания, през първите два месеца след произшествието ищецът е бил нетрудоспособен и се е налагало да ползва чужда помощ за хигиенното си обслужване, хранене, обличане и пр.. През тези два месеца се е налагало пострадалия да бъде подпомаган от друг човек при извършване на тези дейности. При пострадалия са извършени две оперативни интервенции- траспедикуларна стабилизация на гръбначния стълб с винтове и спици и вертебропластика с костен цимент. За успешното лечение на тази травма е задължително провеждането на рехабилитация и физиотерапия. Такава е провеждана още при първото пролежаване на пострадалия в болничното легло. След изписването му е провеждана в специализирана структура „Отделение по физиотерапия и рехабилитация“ на МБАЛ- Пазарджик, до три месеца след ПТП, както е било препоръчано от лекуващите лекари. Според вещото лице д-р П.М. оздравителния период при такова счупване е около година, като

пълно възстановяване при този вид счупване е малко вероятно. Ищецът има и ще има болки в гръдно-поясната област при статично и динамични натоварвания- навеждане, изправяне, лоши атмосферни условия и др.

С Експертно решение на ТЕЛК №**год. на пострадалия И. В. К. е определена 50% трайна нетрудоспособност за срок от две години /до 1.X.2024год./. Установено е, че в резултат на ПТП И. К. е преживял и остра стресова реакция. В настоящия момент социалното функциониране на ищеца е възстановено, но той от активен млад човек, който много е спортувал, вече не спортува, изнервен е, не кара мотор, а само автомобил, ограничил е контактите с приятели, защото се уморява бързо и трябва да си почива.

Законодателят определя лимит на отговорността за неимуществени и имуществени вреди, вследствие на телесно увреждани или смърт в разпоредбата на чл.492ал.1т.1 КЗ от 10 420 000лв. за всяко застрахователно събитие, независимо колко са пострадалите лица, който лимит очертава и рамката на паричната отговорност в зависимост от тежестта и еквивалента на неимуществените вреди. Като се съобрази също с обективните критерии на чл.52 ЗЗД относно принципа за справедливо обезщетяване на причинените неимуществени вреди, възрастта на ищеца И. В. К.- ** години към момента на настъпване на ПТП, икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия справедливост, което намира израз в нормативно определените лимити по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, вида и характера на получените увреждания, доказателствата за продължителния период на болки, страдания и житейски неудобства вследствие счупването на 12-ти гръден прешлен, няколко оперативни интервенции, наложили се в процеса на лечение, както и че в резултат на същите, животът на ищеца трайно се е променил в негативен аспект, намалявайки възможността да е активен както преди произшествието, и обстоятелството, че пълно възстановяване не е възможно, дори се очаква влошаване на здравословното му състояние в бъдеще, с напредване на дегенеративните изменения, като намалената му трудоспособност ще се наблюдава и той ще бъде преосвидетелстван, съдът счита за справедлив размер на дължимото обезщетение на И. К. за причинените му неимуществени вреди, болки, страдания и психически стрес, в резултат на телесните увреждания, които са му причинени при ПТП на 21.VIII.2021год., сумата 90 000лв.. При определяне на размера на претърпените неимуществени вреди се има предвид и личния характер на тази претенция, свързана пряко с изживяванията на личността на този, който понася вредите. Релевантни в тази насока са депозираните по делото гласни и писмени доказателства /медицинска документация/ и преди всичко констатациите, съдържащите се в приетата СМЕ.

По гореизложените съображения ще следва въззивният съд на основание чл.271ал.1 ГПК да отмени решението на ОС Пазарджик в частта, с която е отхвърлил предявения от И. В. К. иск по чл.432ал.1 КЗ за

сумата над 50 000лв. до 90 000лв.,представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди и вместо това постанови ново решение, с което осъди ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. да заплати на И. К. допълнително сумата от 40 000лв. обезщетение за неимуществени вреди, болки и страдания, в резултат на телесните увреждания, причинени при ПТП на 21.VIII.2021год., като потвърди решението на ОС Пазарджик в частта, с която е осъдил ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. да заплати на И. В. К. сумата 50 000лв. обезщетение за неимуществени вреди, болки и страдания, в резултат на телесните увреждания, причинени при процесното ПТП, ведно със законната лихва, считано от 27.XII.2021год. до окончателното и изплащане..

Въззивният съд счита за неоснователна въззивната жалба на ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. срещу решението на първоинстанционният съд в частта, с която са присъдени 2 783.27лв. обезщетение за имуществени вреди, представляващи разходи за лечение на пострадалия ищец. Относно претендираните имуществени вреди, представляващи разходите във връзка с лечението на ищеца, вещото лице по СМЕ д-р М. категорично заключава, че направените такива са във връзка с извършеното лечение по повод процесния инцидент и са в размер на 2 783,27лв. По делото са представени доказателства за заплащане на тези разходи от ищеца И. К., ето защо в тази част въззивната жалба на застрахователното дружество ще следва да се остави без уважение като неоснователна.

Предявена е и претенция за заплащане на обезщетение за нанесени вреди на мотоциклета „Я. В.***“ с рег. №**- собственост на ищеца И. К. в размер на 4 000 лева. Относно размера на тази претенция, от заключението на САТЕ се установява, че действителната стойност по средни пазарни цени на процесния мотоциклет „Я. В.***“ към датата на процесното ПТП е 1 650лв.. Общата стойност на увредените детайли и части е 2 538.72лв., стойността на запазените части е 412.50лв., а сумата от предаването за скрап на остатъците след демонтажа им е 12.30лв.. В заключението експертът е посочил, че размерът на обезщетението при условията на тотална щета, каквато се приема от него в случая, и след изключване на действителната стойност, стойността на запазените части и тази на скрап, е 1 225лв.. Първоинстанционният съд е уважил тази искова претенция на основание чл.400ал.3изр. първо КЗ, съгласно която „когато не е уговорено друго, приема се, че застрахователната сума по договора е определена съгласно действителната стойност на имуществото“, тъй като застрахователен договор не е представен, и е присъдил на ищеца 1 650лв. обезщетение за причинените имуществени вреди, представляващи увреждане на мотоциклет „Я.“, съобразно действителната му стойност по средни пазарни цени към датата на ПТП.

Действително, съгласно разпоредбата на чл.493ал.1т.2 КЗ „застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за вреди,

причинени на чуждо имущество“. В случая ответното застрахователно дружество следва да плати вредите, причинени на мотоциклет „Я. В.***“ с рег. №**, собственост на И. К., причинени при процесното ПТП. От заключението на САТЕ безспорно е установено, че е налице икономически тотална щета, при която разходите за ремонт значително надвишават действителната стойност на мотора към датата на ПТП, като в този случай /както е посочило и вещото лице по САТЕ/ следва да се изплати обезщетение в размер на действителната пазарна стойност на мотора към датата на ПТП в размер на 1 650лв., след приспадане стойността на запазените части в размер на 412.50лв. и остатъчната стойност на мотора като скрап в размер на 12.30лв.. Ето защо въззивният съд на основание чл.271 ГПК ще следва да отмени решението на ОС-Пазарджик в частта, с която на ищеца И. К. е присъдено обезщетение за имуществени вреди от увреждането на мотоциклет „Я. В.***“ над 1 225лв. до присъдените 1 650лв., като незаконосъобразно и постанови ново решение, с което отхвърли предявения иск на И. К. за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от увреждането на мотоциклет „Я. В.***“ над 1 225лв. до претендираните 4 000лв., като неоснователен и недоказан.

Ще следва на основание чл.78ал.1 ГПК да бъде осъдено ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. да заплати И. В. К., ЕГН ***** допълнително разноси по делото пред първоинстанционния съд в размер на 5 436.97лв., съразмерно на уважената част от исковете, както и 4 650лв. разноси пред въззивната съдебна инстанция, съразмерно на уважената част от исковете и въззивната му жалба и отхвърлената част от въззивната жалба на ответното застрахователно дружество.

Въззивният съд оставя без уважение, като неоснователно възражението на ответното застрахователно дружество за прекомерност на адвокатското възнаграждение на адв.Г. Й. в размер на 4 000лв., тъй като съгласно чл.7ал.2т.4 от Наредба№1/9.VII.2004год. за минималните размери на адвокатските възнаграждение, при обжалваем интерес от 40 000лв., минималното адвокатско възнаграждение е в размер на 3 850лв. Или не е налице прекомерност на уговореното адвокатско възнаграждение.

Ще следва на основание чл.78ал.3 ГПК да се осъди И. В. К. да заплати на жалбоподателя ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С. разноси по делото пред първоинстанционния съд в размер на 30.39лв., съразмерно на отхвърлената част от предявените искове и 16.44лв. съдебно-деловодни разноси пред въззивната съдебна инстанция, съразмерно на уважена част от въззивната жалба относно имуществените вреди на моторциклет „Я.“ и отхвърлената част от въззивната жалба.

На основание гореизложеното и чл.271 ГПК и чл.272 ГПК
Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №70/11.VI.2023год. постановено по т.д. №76/2022год. на Пазарджишки окръжен съд В ЧАСТТА, с която отхвърлен предявения от И. В. К., ЕГН ***** срещу ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК*** иск с правно основание чл.432ал.1 КЗ за заплащане на обезщетение за причинените му неимуществени вреди, представляващи болки, страдания и психически стрес от телесните увреждания, получени при ПТП на 21.VIII.2021год. за сумата над уважения размер от 50 000лв. до 90 000лв., и обезщетение за причинените му имуществени вреди от увреждането на мотоциклет „Я. В.***“ с рег. №** над 1 225лв. до присъдените 1 650лв., ведно със законните лихви, считано от 27.XII.2021год. до окончателното изплащане на сумите, и в частта, с която И. К. е осъден да заплати на ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК*** съдебно-деловодни разноски в размер на 463.83лв. и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК*** да заплати на И. В. К., ЕГН ***** от гр.П., ул."А.Б."№*, сумата от още 40 000лв. /четиридесет хиляди лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпените болки и страдания, в резултат на получените телесни увреждания при ПТП, настъпило на 21.VIII.2021год., което е причинено от Е.В.Г. при управление на лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 27.XII.2021год. до окончателното и изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от И. В. К., ЕГН ***** срещу ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК*** иск чл.493ал.1т.2 КЗ за заплащане на обезщетение за причинените му имуществени вреди от увреждането на собственият му мотоциклет „Я. В.***“ с рег. №** за разликата над 1 225лв. до присъдените 1 650лв., ведно със законната лихва, считано от 27.XII.2021год. до окончателното изплащане на сумата, **КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН!**

ПОТВЪРЖДАВА решение №70/11.VI.2023год. по т.д. №76/2022год. на Пазарджишки окръжен съд В ЧАСТТА, с която ЗАД „ДБ.***“ АД гр.С., ЕИК*** е осъдено да заплати на И. В. К., ЕГН ***** от гр.П.,

ул."А.Б."№*, сумата 50 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпените болки и страдания, в резултат на претърпените телесни увреждания при ПТП, настъпило на 21.VIII.2021год., което е причинено от Е.В.Г. при управление на лек автомобил „Д.Л.“ с рег.рег.***, сумата 2 783.27лв., представляваща обезщетение за причинените му имуществени вреди, представляващи разходи за лечение и възстановяване след получените телесни увреждания и сумата 1 225лв., представляваща обезщетение за причинените му имуществени вреди от увреждането на мотоциклет „Я. В.**“ с рег. №**, ведно със законната лихва върху сумата 94 008.27лв., считано от 27.XII.2021год. до окончателното и изплащане, **КАТО ЗАКОНОСЪОБРАЗНО!**

ОСЪЖДА ЗАД „ДБ.**“ АД гр.С., ЕИК*** да заплати на И. В. К., ЕГН ***** от гр.П., ул."А.Б."№* допълнително 5 436.97лв. /пет хиляди четиристотин тридесет и шест лева и деветдесет и седем стотинки/ съдебно-деловодни разноски по делото пред първоинстанционния съд и 4 650лв. /четири хиляди шестстотин и петдесет лева/ разноски пред въззивната съдебна инстанция, съразмерно на уважената част от исковете и въззивната жалба.

ОСЪЖДА И. В. К., ЕГН ***** да заплати на ЗАД „ДБ.**“ АД гр.С., ЕИК*** сумата 30.39лв. /тридесет лева и тридесет и девет стотинки/ разноски по делото пред първоинстанционния съд и 16.44лв. /шестнадесет лева и четиридесет и четири стотинки/ разноски през въззивната съдебна инстанция, съразмерно на отхвърлената част от исковете и от въззивната жалба.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните по делото, при наличие на предпоставките по чл.280 ГПК!

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____